

8 דצמבר 2021, ד' טבת תשפ"ב

לכבוד

ד"ר אביחי מנדלבלט, עו"ד	עו"ד עמית איסמן	רב-ניצב קובי שבתאי
היועץ המשפטי לממשלה	פרקליט המדינה	מפכ"ל
<u>משרד המשפטים</u>	<u>משרד המשפטים</u>	<u>משטרת ישראל</u>

א.נ. שלום רב,

הנדון: בקשה לפתיחה בחקירה פלילית כנגד פרופ' ארדון

רובינשטיין בחשד לביצוע עבירות פליליות

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה"), הרינו מתכבדים לפנות אליכם כדלהלן:

- ביום 7.12.2021 השתתף פרופ' ארדון רובינשטיין בדיון של ועדת הכספים של הכנסת בנושא מיסוי משקאות ממותקים. הדיון שודר בשידור חי.¹ בתחילת הדיון תבע יו"ר הוועדה, ח"כ אלכס קושניר, מכלל המומחים שהופיעו בפניה להציג גילוי נאות בטרם אמרו את דבריהם. למרות דרישתו זו, המומחה שנשכר על ידי החברה המרכזית למשקאות (להלן: "החברה למשקאות"), פרופ' ארדון פינקלשטיין, ניסה להסתיר את העובדה שהוא מקבל שכר עבור הופעתו.² עם זאת פרופ' רובינשטיין הכשיל עצמו, והודה כי הוא נציג החברה למשקאות, אשר מימנה הן את חוות הדעת שכתב בנושא מיסוי משקאות דיאטטיים והן את שכרו עבור הופעתו בוועדה.³
- עקב דברים אלה, ומן החשש הכבד שפרופ' ארדון רובינשטיין ביצע עבירות פליליות, מתכבדת התנועה להגיש בזאת תלונה למשטרת ישראל, בבקשה לפתיחה בחקירה פלילית כנגד פרופ' ארדון, וזאת מן הסיבות שיפורטו להלן.

¹ דיון ועדת הכספים מיום 7.12.2021 – שידור הוועדה

<https://main.knesset.gov.il/Activity/committees/Finance/Pages/CommitteeTVarchive.aspx>

² שלמה טייטלבוים גילוי נאות, קווים לדמותו: את מי מייצג פרופ' רובינשטיין בדיון בכנסת על מיסוי משקאות ממותקים? (כלכליסט; 7.12.2021)

https://www.calcalist.co.il/local_news/article/skxkta3fy?utm_source=m.calcalist.co.il&utm_medium=Share&utm_campaign=Whatsapp&utm_term=skxkta3fy&utm_content=Article_Top

³ ר' תמצית משידור הדברים

<https://twitter.com/shakuf1/status/1468173479203811334?t=IOzqxLPeXguebvM-oLM0sA&s=08>

רח' יפו 208, ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 * العنوان للرسائل: ص.ب. 4207، القدس 91043 * هاتف: 02-5000073 * فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: office@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

3. סעיף 440 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") קובע כי "הקושר קשר עם זולתו להשפיע במרמה או בהונאה על מחיר השוק של דבר הנמכר בפומבי או להונות את הציבור או כל אדם, או לסחוט נכס מאדם, דינו - מאסר שלוש שנים".
4. עבירת הקשר היא עבירה עצמאית העומדת על רגליה במנותק מן העבירה המתוכננת במסגרת הקשר. היא דורשת התקשרות המכוונת לביצוע עבירה, ובהקשר זה נפסק:
"היסוד של התקשרות בין שניים או יותר בעבירת הקשר איננו זהה במאפייניו להתקשרות הסכמית במסגרת המשפט האזרחי; ההתקשרות איננה טעונה אותה רמת מסוימות הנדרשת לקיומו של הסכם מחייב במשפט האזרחי [...]. כך, למשל, הסכמה לפעול להשגת המטרה הפסולה 'בכל דרך שתזדמן' עשויה להספיק לצורך התקיימות היסוד העובדתי בעבירת הקשר [...]" [ע"פ 3338/99 פקוביץ נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 24 (2000); וכן ראו ע"פ 330/85 דוד נ' מדינת ישראל, פ"ד מ(2) 29, 31-33 (1986)].⁴
5. על אף הכחשותיו הבוטות של פרופ' רובינשטיין בפני ועדת הכספים ובפרט במענה לשאלת יו"ר הוועדה על קשריו עם החברה למשקאות, הוא הודה כי החברה למשקאות שכרה את שירותיו לצורך כתיבת חוות דעת והופעה בפני הוועדה בדיון האמור. אין ספק כי מדובר בהתקשרות הסכמית במסגרת המשפט האזרחי כאמור, בה התקיימה רמת מסוימות אף לעניין הדרך להשגת המטרה הפסולה – הונאת חברי הכנסת והציבור.
6. סעיף 414 לחוק העונשין מגדיר "מרמה" - טענת עובדה בענין שבעבר, בהווה או בעתיד, הנטענת בכתב, בעל פה או בהתנהגות, ואשר הטוען אותה יודע שאינה אמת או שאינו מאמין שהיא אמת; ו"לרמות" - להביא אדם במרמה לידי מעשה או מחדל.
7. פרופ' רובינשטיין טען, בין היתר, כי הוא לא נשלח על ידי החברה למשקאות לדיון, כי "אין לו קשר עסקי" עימה או חברות יבואניות של משקאות קלים, וכי הוא "מנהל מרפאת סוכרת לפליטים בתחנה המרכזית בתל אביב ולא ידוע לי שום דבר שאני קשור".⁵
8. הוא אמר דברים אלה, ששניות ספורות לאחר מכן נאלץ להודות כי הם לא נכונים, במסגרת ניסיונו לשכנע את ועדת הכספים כי לא לנכון למסות את משקאות הדיאט.
9. כלומר: מעשה מרמה – התקיים; היסוד להשפיע במרמה – התקיים.
10. למעלה מן הצורך, נציין כי גם יסוד ההונאה התקיים במקרה זה: נפסק כי "הונאה על-פי סעיף 440 יכולה להתקיים גם כאשר לא היתה "מרמה... אין הצדקה לצמצם את תחומי

⁴ ע"פ 6928/17 מדינת ישראל נ' יהודה אסרף, פס' 440 לפסק דינו של הש' עמית (נבו 16.08.2018).

⁵ ר' שידור הוועדה, בדק' 46: 01-45: 01.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

עבירה זו רק למקרים שבהם הוכחה כוונת מרמה, וזה בין אם נלך בענין זה בעקבות בתי- המשפט באנגליה ובין אם נתבסס על הפירוש של הביטוי "להונות" בשפה העברית⁶. השופט י' כהן קבע בעניין הלמר בנסיבות העניין שם, כי הסכם שיש בו אלמנט של אי יושר או שחיתות ויש בו גם פגיעה במושא ההונאה הוא הסכם שמהווה קשר להונות ועל כן הרשעת הקושר היא מבוססת⁷.

11. הווה אומר, התשתית העובדתית העולה משידור הוועדה מעלה חשש כבד כי פרופ' ארדון רובינשטיין ביצע עבירות חמורות, אשר כוונו כלפי ועדת הכנסת וחבריה, הכנסת כולה והציבור, ולפיכך מדובר בפגיעה חמורה בכבוד הכנסת, בעבודה הפרלמנטרית כולה, בכבוד הציבור וזכויותיו היסודיות לשלמות הגוף ובריאות.

12. חומרת מעשיו של פרופ' רובינשטיין, לכאורה, מתעצמת נוכח תפקידו הציבוריים בעבר ובהווה, ונוכח היותו פרופ' לרפואה המתמחה בתחום מחלת הסוכרת; וכן כאמור נוכח מעמדה של הכנסת וחבריה. כל אלה נפגעו קשות, דבר המהווה פגיעה קשה מאוד בדמוקרטיה עצמה, באמון הציבור ברופאים, ובציבור עצמו.

בקשה לפתיחה בחקירה פלילית:

13. לאור האמור לעיל, העניין מחייב פתיחה בחקירה פלילית של המעורבים בדבר, בהתאם לסעיף 59 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב]:

"59. פתיחה בחקירה

נודע למשטרה על ביצוע עבירה, אם על פי תלונה ואם בכל דרך אחרת, תפתח בחקירה; אולם בעבירה שאינה פשע רשאי קצין משטרה בדרגת פקד ומעלה להורות שלא לחקור אם היה סבור שנסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות לפתיחה בחקירה או אם היתה רשות אחרת מוסמכת על פי דין לחקור בעבירה."

14. מנוסח הסעיף עולה כי ברירת המחדל היא **שכאשר נודע למשטרה על ביצוע עבירה, זו תפתח בחקירה**. אך ורק במקרים בהם קצין בדרגת פקד ומעלה סבור שנסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות לפתיחה בחקירה, יכול הוא להורות שלא לחקור.

15. כמו כן, בבג"ץ 6410/14 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' פרקליט המדינה** נקבע כי כאשר מתעורר ספק בשאלה האם בוצעה עבירה, מוטל על רשויות החקירה לברר זאת בדרך של חקירה פלילית או בדיקה מקדימה. כך, בדברי כב' השופט שהם (בפס' 101):

⁶ ע"פ 201/79 פנחס הלמר נ' מדינת ישראל, לד(4) 97, פס' 4 לפסק דינו של השי' י. כהן (1980) (להלן: "עניין הלמר").
⁷ שם.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

"החובה לפתוח בחקירה, מותנית בידיעה על ביצוע עבירה (דנג"ץ 7516/03 נמרודי נ' היועץ המשפטי לממשלה (12.02.2004) [פורסם בנבו] (להלן: **דנג"ץ נמרודי**)). החוק איננו מחייב פתיחה בחקירה פלילית באופן מידני, בכל מקרה של הגשת תלונה או של אינדיקציה אחרת לביצוע עבירה. **כאשר מתעורר ספק אם בוצעה עבירה, מוטל על רשויות החקירה והתביעה לברר זאת, במסגרת חקירה פלילית או במסגרת בדיקה מקדימה.**" (ההדגשות הוספו ע"י הח"מ)

16. משאלו הם פני הדברים, לעמדת התנועה לא יהיה זה סביר שלא לפתוח בחקירה פלילית בגין המעשים שתוארו לעיל שנעשו, לכאורה, על ידי פרופ' רובינשטיין. על פניו, ישנן ראיות מבוססות ביותר, המקימות חשד סביר לביצוע עבירה ולכן מתחייב כי רשויות החוק יפתחו בחקירה על מנת לברר זאת.

17. לסיכום, אנו פונים אליכם כי תפעלו על מנת לפתוח בחקירה פלילית בעניין החשש כי פרופ' ארדון רובינשטיין קשר קשר עם החברה למשקאות לייצור משקאות קלים להשפיע במרמה או בהונאה על מחיר משקאות דיאטטיים ולחלופין להונות את הציבור. פתיחה בחקירה זו מתחייבת, על פניו, נוכח החשד הסביר לביצוע עבירה המתעורר מהפרסומים האמורים והעדויות העולות בהן. פרופ' רובינשטיין, שכיהן, בין שלל תפקידיו הציבוריים, כיו"ר של האגודה הישראלית לסוכרת, ביצע מעשים אלה בפני הכנסת, חברי הכנסת והציבור כולו, ולכן, אי-פתיחה בחקירה עשויה להוביל לפגיעה קשה בכבוד של הכנסת, במעמדה העליון של העבודה הפרלמנטרית, בכבוד חברי הכנסת, כבוד הציבור ובריאותו.

18. לתגובתכם המהירה, נודה.

בכבוד רב,

תמר באום, עו"ד

האגף הכלכלי

אריאל בזילוב, עו"ד

ראש האגף הכלכלי